

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie

Verschijnt maandelijks

27e jaargang nr. 7 - juli 1977

INHOUD: 8 bladzijden

GELEEDPOTIGEN pag. 43-44

TWEEKLEPPIGEN pag. 143-144

FOSSIELEN pag. 45-46

VARIA MARITIMA pag. 347-348

ENGELS SCHELPEMUSEUM

Wanneer men over landweggetjes in Norfolk rijdt en opeens in het dorpje Glandford een bordje "Shell museum" ziet staan, dan is het nogal voor de hand liggend, dat dat bordje wordt gevolgd. Men ontdekt dan een eindje verderop een kerk met ernaast een klein gebouwtje in Nederlandse gevelstijl, in 1915 gebouwd door Sir Alfred Jodrell met de bedoeling onderdak te verlenen aan een door hem gedurende een periode van 60 jaren aangelegde verzameling schelpen uit alle werelddzeeën. Voor wat betreft de malacologische kant stelt het museum zeker teleur. Er is weinig systeem in te ontdekken - noch naar soort, noch naar geografische verspreiding of anderszins - en de namen en verdere gegevens ontbreken in het algemeen. Het is eigenlijk alleen een show van schelpen en vooral ook van de schelp als gebruiksvoorwerp en in de kunst. Bovendien is het oorspronkelijk specialisme niet gehandhaafd, zodat men er ook geheel andersoortige voorwerpen aantreft: stenen, sieraden e.d. Het beste kan men dit museum, 'Glandford Museum and Trust Fund', aanduiden als een rariteitenkabinet, zoals die vroeger bestonden. De toegangsprijs is 2½ p en het museum is het gehele jaar geopend, dagelijks van 9-4 (winter) of 5 (zomer), behalve op zondagen; dan is het alleen 's zomers van 2-5 geopend.

W.F.

VERZAMELEN BEDREIGING WEEKDIEREN?

Los van de vraag 'dood of levend?', waarover reeds verscheidende BM-ers hun gedachten hebben geüit, willen we toch wel ingaan op de hier en daar gehoorde stemmen, die het verzamelen van schelpen in een kwaad daglicht stellen, niet op ethische gronden, maar om de schelpdieren voor uitsterven te behouden. De bekende onderwaterkapitein Jaques Cousteau heeft zich ook wel in die richting uitgelaten. Het lag voor de hand, dat daarop reacties zouden volgen, te meer daar exacte gegevens over met uitsterven bedreigde weekdiersoorten niet gemakkelijk kunnen worden geproduceerd. Dr. Walter A. Starck noemt het verzamelen van schelpen (Hawaiian Shell News, vol. XXIII, no. 11) een onschuldige hobby. Vele weekdieren bewonen een zeer uitgestrekt gebied, komen in groten getale voor en vermenigvuldigen zich snel. Het is dan ook nauwelijks voorstelbaar, dat in vergelijking tot de aantallen die een natuurlijke dood sterven, door hun natuurlijke vijanden worden opgegeten of door de mens voor andere doeleinden worden gevangen, het aantal schelpen voor verzamelingen van enige betekenis is. Hoeveel verzamelaars zouden er dan wel over de gehele wereld moeten zijn? Neen, in een bedreiging door de verzamelaars geloven we algemeen gezien niet zo erg.

Vanzelfsprekend is het best mogelijk, dat een bij verzamelaars populaire soort slechts een beperkt verspreidingsgebied heeft en daarom als gevolg van te grote verzamelwoede zou kunnen worden bedreigd in zijn voortbestaan. Maar wij zouden willen stellen, dat de malacologisch geïnteresseerde verzamelaar geen enkel probleem zou hebben, indien beschermende maatregelen het verkrijgen van die soort voor hem onmogelijk maken. Die uitzonderingen zijn immers voor hem geen enkel beletsel om zijn hobby te blijven uitoefenen.

Wanneer we spreken over de malacologisch

geïnteresseerde verzamelaar, doelen we op degenen, die meer voor ogen hebben dan alleen doosjes vullen met de meest glimmende soorten. We doelen op degenen die zich in de achtergronden van hun hobby verdiepen, die ook wel eens de moeite nemen om de weekdieren in hun eigen omgeving waar te nemen, literatuur te raadplegen enz. Vele gegevens over het leven onder water zijn door amateurs verzameld en door de wetenschap dankbaar aanvaard. Er zijn wetenschappelijke malacologen, die hun belangstelling hebben opgedaan toen zij nog amateurs waren.

Bij uw hobby hoeft u geen angst te hebben, dat u bezig bent met het uitroeien van bepaalde diersoorten. Dat geldt evenzeer voor de soorten die u koopt. Het belangrijkste is, dat u uw hobby zinvol bedrijft en dan bedoelen we niet alleen voor het bijeenbrengen van vele soorten. Tracht uw kennis van de weekdieren te verdiepen; het is per slot een der grootste diergroepen ter wereld met een grote verscheidenheid in welhaast elk opzicht. Wanneer u anderen uw verzameling toont, zult u er toch graag iets bij willen vertellen. De Vita wil u daarbij steeds graag behulpzaam zijn. En onder die omstandigheden lijkt het ons zelfs voor de meest enthousiaste verzamelaar geen probleem, wanneer hij eens moet zeggen, dat hij een bepaalde soort niet heeft, omdat die soort bescherming behoeft. Het is alleen te hopen, dat dan ook de handel u niet in verleiding brengt. W.F.

UIT DE

VLOEDLIJN

De heer F. Schmidt uit Den Haag wil u graag iets vertellen van zijn conchyliologische ervaringen in het Franse plaatsje Port Barcarès, ongeveer 50 km ten noorden van de Spaanse

grens aan de Franse Côte Vermeille. Dit vrij nieuwe aan de Middellandse Zee gelegen vakantieplaatsje is gebouwd op een pas opgespoten landtong van enkele kilometers lengte en enige honderden meters breed. De ongerepte stranden met af en toe wat rotskusten zijn nog niet door de toeristen massaal ontdekt. Al de eerste dag van mijn aankomst, zo schrijft de heer Schmidt, viel het mij op dat de zeer kalkrijke grond uitzonderlijk grote en stevige schelpsoorten bevatte. Enig duiken in een klein en zeer zout binnenzeetje - genaamd Lac de Salles - leverde mij al gauw enkele uitzonderlijk grote en zeer stevige exemplaren van *Acanthocardia echinata* (L.) op met de volgende afmetingen: lengte ± 75 mm en hoogte ± 80 mm.

De korte kromme stekels zijn nauwelijks overlangs gegroeft. Één stevig exemplaar weegt ± 23 gram. Nog drie stuks van die reuzen vond ik op een diepte van ongeveer twee meter. Een exemplaar van *Ensis siliqua* (L.), het tafelmesheft, mat 270 mm, maar sneuvelde helaas. Opvallend was ook dat veel van de met honderden aanwezige exemplaren van *Venerupis aurea aurea* (Gmelin) afmetingen hebben van vaak meer dan 40 mm lengte en 30 mm hoogte. Deze worden door de plaatselijke bevolking verzameld voor de consumptie. Verder vond ik grote puntgave exemplaren van *Donax vittatus* (Da Costa) - zaagje, zeer stevig -, flinke *Bittium reticulatum* (Da Costa), vele mooi gekleurde en natuurlijk grote exemplaren van *Laevicardium norvegicum* (Spengler), die van voren nogal rond waren.

Enkele juveniele exemplaren van *Pecten maximus maximus* (L.) lagen gewoon op het strand. Waarschijnlijk zijn deze grote afmetingen te danken aan het kristalheldere water (geen scheepvaart) en de gunstige, zeer kalkrijke bodemgesteldheid. Port Barcarès is volgens mij een zeer rijke schelpenvindplaats met mooie uitgegroeide exemplaren van vele soorten.